

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๖/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคพลังใหม่

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคพลังใหม่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ข้อเท็จจริงตามคำร้อง และเอกสารประกอบ ได้ความว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคพลังใหม่เป็นพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ พรรคพลังใหม่แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ มีมติเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ ๑๑ คน โดยมีนายประมวล บัวชรา เป็นหัวหน้าพรรค นายสุรชัย นวลเจริญ เป็นเลขาธิการพรรค นายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่าเอกสารหลักฐานไม่ครบถ้วน จึงให้หัวหน้าพรรคพลังใหม่ส่งเอกสารและชี้แจงเพิ่มเติม และให้มีการตรวจสอบ จากผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง ปรากฏว่า ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญพรรคพลังใหม่ดังกล่าว มีการเรียงลำดับที่ซ้ำกัน บางคนยังไม่ได้เป็นสมาชิกพรรค คงถูกต้องเพียง ๗๒ คน ไม่ถึง ๑๐๐ คน ตามรายงาน จึงไม่ครบองค์ประชุมตามข้อบังคับพรรคพลังใหม่

นายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่า พรรคพลังใหม่ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง จึงมีเหตุให้ยุบพรรคได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ในระหว่างพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องเพิ่มเติมว่า วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับหนังสือขอลาออกของคณะกรรมการบริหารพรรค ๑๑ คน แต่นายทะเบียนได้ชะลอการตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรค นอกจากนี้ นายทะเบียนพรรคการเมืองยังได้ข้อเท็จจริงว่าพรรคไม่ได้รายงานการดำเนินกิจการ และทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ ด้วย พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ บัญญัติให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม

ของปีถัดไป พรรคพลังใหม่เป็นพรรคที่ได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๔ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า พรรคพลังใหม่โดยนายประศาสตร์ ศรีภักย์ รองหัวหน้าพรรค ได้ส่งเฉพาะแบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๘) ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕ และแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยส่งเฉพาะแบบ ไม่มีการลงรายละเอียดแต่อย่างใด ซึ่งไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

นายประศาสตร์ ศรีภักย์ รองหัวหน้าพรรคพลังใหม่ คนที่หนึ่ง มีหนังสือชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ว่า เป็นสมาชิกพรรคพลังใหม่ ได้รับแต่งตั้งเป็นรองหัวหน้าพรรค คนที่หนึ่ง จริง เคยเข้าร่วมประชุมพรรค ครั้งที่ ๑ ที่อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เพียงครั้งเดียว ไม่เคยได้รับเงินใดๆ จากพรรค และไม่เคยลงนามในกิจการการเงินของพรรคแม้แต่ครั้งเดียว ไม่คัดค้านการยุบพรรคพลังใหม่ และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ ยุบพรรคพลังใหม่

พิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องประกอบคำชี้แจงของ นายประศาสตร์ ศรีภักย์ รองหัวหน้าพรรคแล้ว โดยที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ให้เจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบแล้วปรากฏว่า การประชุมใหญ่สามัญของพรรคครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ มีสมาชิกพรรคที่ถูกต้องเข้าร่วมประชุมไม่ถึง ๑๐๐ คน ตามข้อบังคับข้อ ๓๐ วรรคสอง จึงเป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า “ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในระหว่างที่พรรคการเมืองใดดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๕ ให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองนั้นประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง” จากข้อเท็จจริงที่พิจารณาแล้วนั้น จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ซึ่งบัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

สำหรับกรณีที่นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคพลังใหม่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เพราะพรรคพลังใหม่ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ นั้น

พิจารณาแล้วได้ความว่า พรรคพลังใหม่ไม่ได้รายงานการดำเนินกิจการ และรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ จริง โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ บัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน” และมาตรา ๖๒ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป” จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคพลังใหม่ได้อีกสองกรณีตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

อาศัยเหตุผลดังได้วินิจฉัยแล้ว จึงให้ยุบพรรคพลังใหม่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ